

**MATEŘSKÁ ŠKOLA A ZÁKLADNÍ ŠKOLA KYJOV, ŠKOLNÍ,
PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE ŠKOLNÍ 3208/51, 697 01 KYJOV**

**Strategie předcházení školní neúspěšnosti
Preventivní program**

Školní neúspěšnost je vážným problémem, jehož řešení si vyžaduje náročnou práci se žákem, dítětem. Často je nutná práce i s rodinou. Bývá důsledkem individuálních rozdílů v osobnosti žáků, v jejich výkonnosti, motivaci i jejich rodinné výchově. Neprospěch je často způsoben souborem příčin, které je zapotřebí dobře rozpoznat. Při řešení školních neúspěchů je nutná úzká spolupráce pedagogických pracovníků, zákonných zástupců a žáka samotného. Často je nutná i spolupráce s odborníky.

Strategie předcházení školní neúspěšnosti vychází z Vyhlášky č. 27/2016 Sb. a jejím cílem je vyhledávání potencionálně neúspěšných žáků a vytváření podmínek k zlepšení jejich úspěšnosti.

Příčiny školní neúspěšnosti

- a) Osobnost dítěte – snížená inteligence, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká sebedůvěra, zdravotní komplikace žáka, specifické vzdělávací potřeby žáků – s PAS, SPU, SP, VŘ, SPCH
- b) Rodina – nepodnětné rodinné prostředí, rozdílné osobnostní a sociální podmínky života v rodině, nesprávné typy výchovy, složitá rodinná situace
- c) Nedostatky ve výchovně vzdělávacím procesu ve škole – malá aktivizace žákovy osobnosti ve vyučování, nedostatečná motivace, nerespektování vývojových hledisek a principů pedagogické práce, špatné vztahy mezi učitelem a žákem, popř. mezi žákem a spolužáky, nezdravé klima ve třídě, konflikty ve spolupráci školy a rodiny.
- d) Svým chováním soustavně porušuje školní řád a jsou vůči němu uplatňována výchovná opatření

Doprovodné projevy školní neúspěšnosti

- 1. **Neurotické příznaky** – bolesti břicha, hlavy, nechutenství, zvracení, tiky, školní fobie
- 2. **Poruchy chování** – záškoláctví, útěky ze školy nebo z domova
- 3. **Obranné mechanismy** – ztráta motivace, pocit méněcennosti, fantazie, agrese

Postoj dítěte a rodičů ke školní práci

Velmi důležitou roli hraje také postoj dítěte a rodičů ke škole a školní práci. Tento postoj závisí především na dobré motivaci a zvyšování sebedůvěry dítěte.

Postoj žáka ke škole dále ovlivňují dílčí úspěchy a neúspěchy ve školním procesu.

Žáci, kteří pracují pod úrovní svých schopností a bez zvýšeného vlastního úsilí, nejsou motivováni k lepším výsledkům a bývají ve škole často nespokojeni. Neúspěch může být u žáka podnětem k většímu úsilí a snaze o zlepšení výsledků. Pokud jsou však neúspěchy příliš časté, motivace žáka se rychle snižuje.

Předcházení neúspěšnosti ze strany školy

Motivace a zvyšování sebedůvěry:

- Klademe na žáka přiměřené nároky
- Zdůrazňujeme jeho pozitivní stránky
- Oceňujeme jeho jedinečnost
- Umožňujeme dítěti vyslovovat vlastní názory
- Podporujeme aktivitu dítěte
- Pomáháme dítěti a radujeme se z jeho úspěchů
- Rozvíjíme u dítěte pocit empatie
- Vyhýbáme se negativnímu srovnávání

Pedagogičtí pracovníci:

- Znájí žákovy vzdělávací možnosti a jsou se žákem v pravidelném kontaktu
- Mají přehled o úrovni vědomostí a dovedností žáka
- Spolupracují s třídním učitelem
- Znájí příčiny jeho nedostatků při plnění školních povinností
- Znájí žákovo rodinné zázemí a jeho zdravotní stav
- Zohledňují jeho individuální potřeby, stupeň PP, IVP, doporučení
- Stanovují pravidla vzdělávacího procesu a způsoby hodnocení v daném předmětu
- Efektivně podporují žáka a motivují jej ke školní práci
- Nabízejí žákům a jejich zákonným zástupcům konzultační hodiny, které jsou zveřejněné na webových stránkách školy

Doporučené postupy při řešení školní neúspěšnosti

- 1) Třídní učitel vypracuje plán pedagogické podpory – součást individuálního vzdělávacího plánu, seznámí s ním vyučující. Spolupracuje se školním metodikem prevence, výchovným poradcem, školním psychologem. Plán obsahuje přiměřenou časovou dotaci k vypracování úkolů, ověření pochopení zadání úlohy, poskytování zpětné vazby, preferování ústní formy ověřování znalostí, zadávání vhodných cvičení k zopakování a upevnění učiva, poskytnutí vhodných pomůcek, podpory.
- 2) V případě přetrvávajících obtíží je zákonným zástupcům doporučena návštěva odpovídajícího SPC, PPP – viz doporučení jednotlivých žáků a přehodnocení podpůrných patření.
- 3) Škola vždy úzce spolupracuje s rodiči, pravidelně konzultuje žákův prospěch, informuje je o výsledcích a sleduje žakovy přípravy

Dlouhodobá nepřítomnost ze zdravotních a jiných závažných důvodů

Také dlouhodobá nepřítomnost žáka ve škole může být příčinou zhoršení prospěchu, ztráty kontaktu se spolužáky.

Ve spolupráci třídního učitele, vyučujících, zákonných zástupců je vytvořen plán k dostudování zameškaného učiva – pokud je to reálné, možnosti individuálních konzultací s vyučujícími.

V případě, že není v žakových možnostech zameškané učivo ve školním roce dostudovat – brát v úvahu typ a stupeň postižení, vše konzultovat s poradenským zařízením – vyhodnocení podpůrných opatření a zvážit opakování ročníku.

Škola si v prevenci stanovuje dlouhodobé cíle - vytváření kvalitního prostředí ve třídách a škole

- Na jednání pedagogických rad je vyhodnocována situace vzdělávání žáků ohrožených školní neúspěšností
- Trvalé sledování a vyhodnocování této problematiky, poskytování informací o úspěšných i neúspěšných řešeních
- V rámci DVPP rozvíjet klíčové dovednosti pedagogů pro tuto oblast
- Je poskytována nabídka pomoci pro žáky, kteří potřebují řešit subjektivně náročné životní situace
- Školní poradenské zařízení vytváří a aktualizuje strategii prevence školní neúspěšnosti, seznamuje s ní pedagogy školy a vyhodnocuje její účinnost.

Vypracovala: Mgr. Jana Rudická – školní metodik prevence